

Szociális farmok létrehozása Magyarországon

Projektismertető és nemzetközi kitekintés
Baráthegyi Majorság, 2014. november 26.

Szociális mezőgazdaság: főbb motívumok

Két koncepció összekapcsolása : **többfunkciós mezőgazdaság**, helyi szintű **szociális szolgáltatások- egészségügyi ellátás**.

Illeszkedik a vidékfejlesztés koncepciójába: gazdák **jövedelmének diverzifikálása**.

Jótékony hatású a társadalom számára: szociális szolgáltatásokat nyújt, és javítja a létező szolgáltatásokat a vidéki területek lakói javára azáltal, hogy a legszélesebb értelemben véve kiaknázza a mezőgazdasági és vidéki forrásokat.

Szociális mezőgazdaság - terminológia

A szociális mezőgazdaság olyan tevékenységek összessége, amelyek mezőgazdasági forrásokat használnak fel vidéki vagy városkörnyéki övezetekben olyan szociális szolgáltatások létrehozására, mint a rehabilitáció, a terápia, a védett munkahelyek, az egész életen át tartó tanulás és a társadalmi integrációhoz hozzájáruló más tevékenységek.

Szociális mezőgazdaság - terminológia

- **Szociális farmok –nincs egységes, mindenki által elfogadott európai definíció**
- A tevékenységek összességét a „szociális mezőgazdaság” kifejezés foglalja magába
- Egyéb kifejezések:
  1. „farming for health” [egészségpromóciós farm]
  2. „care farming” [gondozói farm]
  3. „green care” [zöld gondozás]
  4. „green therapies” [zöld terápiák]

Szociális mezőgazdaság - tipológia

**A szociális mezőgazdaság négy fő területét
különböztethetjük meg:**

- rehabilitációs és terápiás tevékenységek
- munkaerő-piaci és társadalmi integráció
- pedagógiai tevékenységek
- személyes ápolás

Szociális farmok Európában – fejlettségi szintek

1. Kezdetleges formák, szigetszerű felépítés

- Pl. Szlovénia, Csehország, Bulgária

2. Közepes fejlettség: farmok száma nő, hálózatosodás, nincs egységes finanszírozás

- Pl. Franciaország, Portugália, Finnország

3. Fejlett szint: intézményi keretek kialakultak, van finanszírozás

- Hollandia, Olaszország

4. Államilag elismert státus: ágazati szintű politika, érintettek szoros együttműködése kormány szinten

- Norvégia

Számadatok

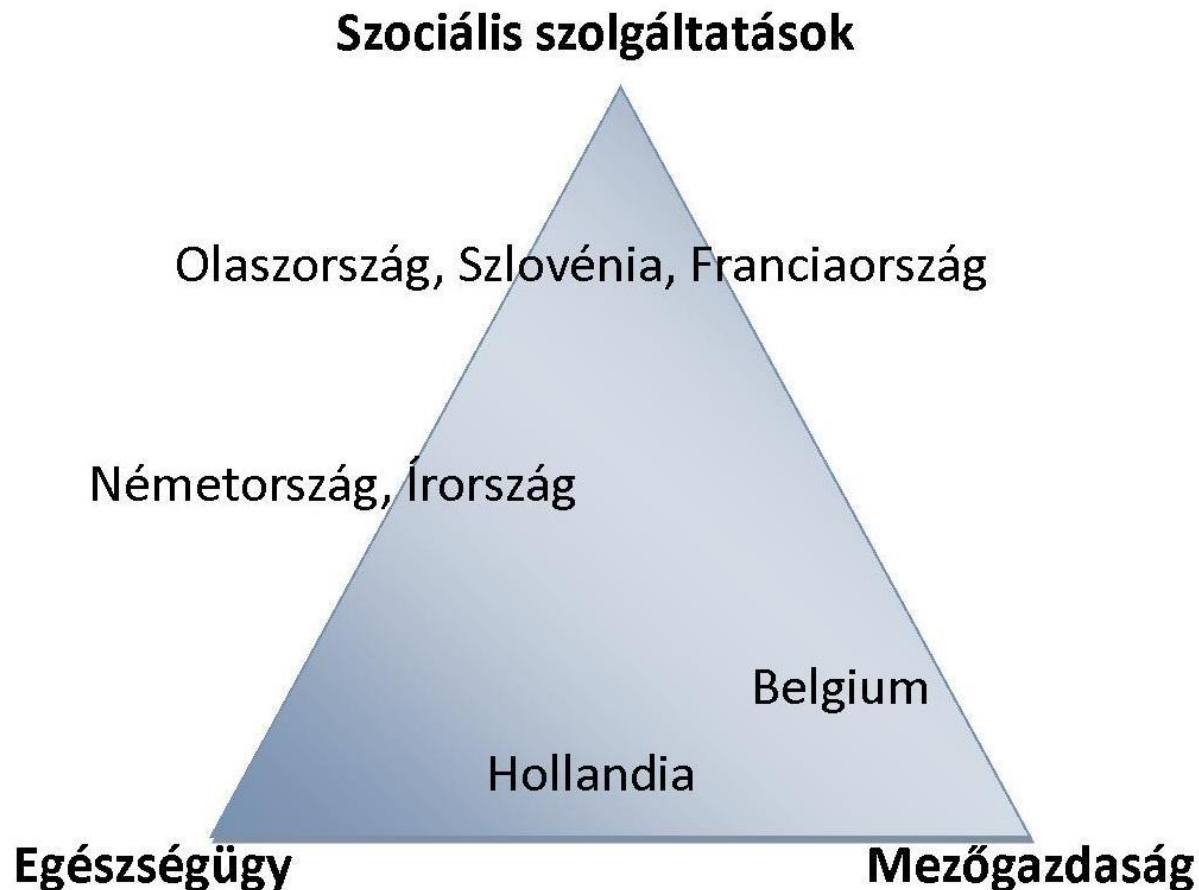
Table 1.2 - Number of social farms in the different SoFar countries and the number of users (Source SoFar estimation)

	<i>Private</i>	<i>Institutional</i>	<i>Others</i>	<i>Total</i>	<i>n. Users</i>
Belgium (Flanders)	258	38	12	308	2.000
France					
- associative social inclusion farms / gardens			400	400	
- pedagogic farms				1200	
- therapeutic farms	200		300	500	
Germany					
- therapeutic farms	12	150		162	
- school farms			58	58	
Ireland	*2	**92	12	106	2.000
Italy					
- therapeutic/inclusive/social farms / gardens	150	65	450	675	
- prisons		10		10	
- pedagogic farms					
Netherlands	746	83	10	839	10.000
Slovenia	4	6	5	15	500

* Refers to Irish family farms.

** Refers to Direct funded institutional services, 3rd Sector, Camphill Community farms.

Érintett szektorok

Nemzetközi példák: Írország, Németország, Szlovénia

- Többnyire harmadik szektor által fenntartott gazdaságok: egyházak, Camphill-ek – www.camphill.ie
- Általában egy meghatározott célcsoporttal dolgoznak: mentális, értelmi sérült személyek, függőségben szenvedők
- Szociális szakemberek bevonása jellemző
- Intézményszerű működés

Nemzetközi példák: Hollandia

Farmok száma

- 1998: 75 farm
-
- 2011: 1080 farm

Farmtípusok:

- hagyományos családi gazdaság, + bevételi forrás
- a szociális/egészségügyi funkció kezdetektől fogva a fókuszban

Éves forgalom: 60 000-85 000 EUR között

Célcsoport sokszínű:

- pszichiátriai betegek,
- szenvedélybetegek,
- börtönviseltek stb.

Oktatási funkció: szakképzésben kap szerepet

Nemzetközi példák: Norvégia- a folyamat

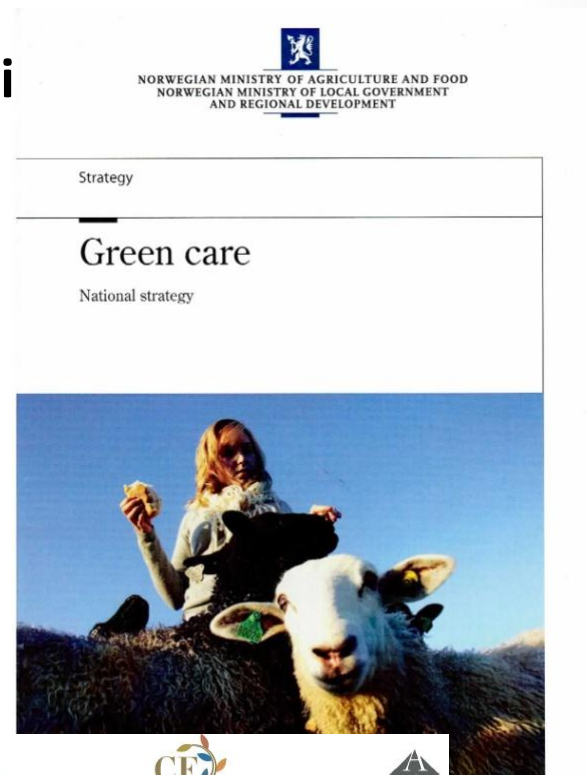

- Válság ➡ katalizátor
- Fő motiváció: a farmerek számára plusz bevételi forrás
- Norvégia: terület 2,5%-a mezőgazdaságilag hasznos, sok kis farm létezik
- 2009: 18 M NOK támogatás helyi szintre- szociális farmok rendszerének kidolgozására
- 2012: Green Care National Strategy (Inn på tunet)
- 2012: Minőségirányítási rendszer kidolgozása
- 2013: Green Care Action Plan 2013-2017
- 2014: 350 minősített farm, 300 farm minősítése folyamatban

Nemzetközi példák: Norvégia- a stratégia

Stratégia megalkotói

- **Norvég Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium**
- **Norvég Önkormányzati és Vidékfejlesztési Minisztérium**
- Oktatási Minisztérium
- Egészségügyi Minisztérium
- Munkaügyi Minisztérium

Nemzetközi példák:

Norvégia- minőségirányítási rendszer

- „Inn på tunet” védjegy-minőségirányítási rendszer
- 2012-ben indult, a farmok a minősítést két évre kapják meg
- A farmok szolgáltatók!!
- A farm biztosítja a helyszínt és az eszközöket- ha nincs elég eszköz, vagy infrastruktúra, pályázatot nyújthatnak be a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériumhoz
- Képzés az Inn på tunet rendszerről
- Webes felület – „vevők” és „szolgáltatók” találkozása:
- <http://www.matmerk.no/inn-pa-tunet/inn-pa-tunet>

Matmerk.

MERKER DU KAN STOLE PÅ

Inn på tunet

INN PÅ TUNET TIL YDERE

Inn på tunet i hele landet

Alle kategorier

Fylke	Kommune	Navn
Østfold	Halden	KAMPERHAUG GÅRD THOR BERTRAND GRØNNERØD
Østfold	Sarpsborg	HALVOR FJELD
Østfold	Fredrikstad	MONA E SKOGEN
Østfold	Fredrikstad	SKONTORP GARTNERI VIDA ANDERSEN
Østfold	Marker	SANDEM GÅRD BO OG OMSORG AS
Østfold	Våler	MØRKVEIEN NATUR OG KULTURSENTER LISE HALVORSEN
Akershus	Vestby	BJØRG TVEIT STRØM
Akershus	Ås	STALL NORDBYFARET VIBEKE PETERSEN
Akershus	Bærum	OLE JOHAN AULIE
Akershus	Bærum	JAN ØSTENSEN
Akershus	Asker	LINDSTAD ASTRID
Akershus	Aurskog-Høland	KLAPPUTUNET ØLA FOSS VOLD
Akershus	Aurskog-Høland	TRINE ENGSTRØM KASJMIRTUNET
Akershus	Sørums	ELIN MØRK
Akershus	Sørums	HAMMEREN ROLF
Akershus	Sørums	ØYVIND HØGLIEN
Akershus	Sørums	PER ASKVIK
Akershus	Fet	HAUGER GÅRD EIENDOM AS
		RETE JACORSEN

Alle kategorier

- [Avlastning, barnevern](#)
- [Barnehage/gårdsbarnehage / tilbud til barnehager og førskolebarn](#)
- [Skolefritidsordning/fritidsaktiviteter for barn i skolealder](#)
- [Skole/Gården som pedagogisk ressurs](#)
- [Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening](#)
- [Yrkesopplæring/skolering/omskolering](#)
- [Terapi/Terapiridning](#)
- [Tilbud for fysisk funksjonshemming](#)
- [Tilbud for psykisk funksjonshemming](#)
- [Tilbud i psykisk helse](#)
- [Eldreomsorg/tiltak for eldre m/demens](#)
- [Arbeid og språkopplæring for flyktninger](#)
- [Kriminalomsorg](#)
- [Rusrelatert omsorg](#)
- [Annet](#)

Hele landet

https://www.ksl.no/ipt_tilbyder_info.cfm?gardid=01191231&openr_D=99

Nemzetközi példák-Norvégia: célcsoportok

Fő célcsoportok

- Idősek

<http://www.bbc.com/news/uk-25316599>

- Iskolák
- Munkanélküliek: úgynevezett „green work” program azok számára, akik kiestek a munkaerőpiacról
- Gyermekvédelem

Egy példa: a Hegli farm

- Olsótól 50 km-re, 14 ha
- Biotej, biohús
- 2002-ben fogadott először iskolai csoportokat
- 8. évfolyam: tavasszal és ősszel egy-egy hét
- 9. és 10. évfolyam: egy hét/tanév.
A 10. évfolyamos diákok utolsó alkalommal télen mennek a farmra, amikor egy kis ünnepséget szerveznek a nagyszüleiknek

Egy példa: a Hegli farm

Mit csinálnak a diákok?

- kerti munkák
- állatgondozás (tehenek, baromfi)
- főzés
- a megtermelt növények tartósítása
- takarítás
- szövés
- famunkák

Egy példa: a Hegli farm

Hogyan működik a gyakorlatban?

- A farm egy közeli iskolával áll **szerződésben**
- A farmon egy **iskolai asszisztens** dolgozik ilyenkor a házigazda mellett, akinek a bérét az iskola finanszírozza.
- A diákok tavasszal és ősszel töltenek hosszabb időt a farmon. A diákok számára szükséges **felszerelést a farm biztosítja**, az iskolások számára egy külön épület áll rendelkezésre.
- A diákok mellett **külföldi gyakornokok** is élnek a farmon, így a diákok nemzetközi környezetben vannak, a farmon beszélnek németül, franciául

<http://www.woofnorway.org/farms/gallery/>

The screenshot shows the WWOOF Norway website. At the top, there is a navigation bar with the WWOOF logo and the text "WORLD WIDE OPPORTUNITIES ON ORGANIC FARMS". Below the logo is a navigation menu with buttons for HOME, ABOUT, FARMS, FORUM, CONTACT, and JOIN. The main content area is divided into two columns. The left column features a large image of a woman holding a white lamb, with a smaller image of pink cherry blossoms to its left. Below the images are two text sections: "Welcome to WWOOF Norway" and "WWOOF farms in Norway". The right column contains three green-bordered boxes: "News" with a list of recent articles, "Active users" showing 1447 WWOOFers and 105 hosts, and "Weather" with a table of weather data for various Norwegian cities.

WWOOF NORWAY
WORLD WIDE OPPORTUNITIES ON ORGANIC FARMS

Username: Password: **Login**

Stay logged in: [Forgot your password?](#)

HOME ABOUT FARMS FORUM CONTACT JOIN

Welcome to WWOOF Norway
WWOOF is an exchange program, started in 1971.

In return for volunteer help, WWOOF hosts offer food, accommodation and opportunities to learn about organic lifestyles.

WWOOF organizations link people who want to volunteer on organic farms or smallholdings, with people who are looking for volunteer help.

If you are new to WWOOF, you can find some useful

WWOOF farms in Norway
Click the pin-point for more info, or click here for larger map.

News

- May 10 2014** WWOOFERS' MEALS
- Mar 02 2014** From India to Norway
- Dec 09 2013** Logo Contest
- Dec 02 2013** Experiences from the summer?
- Aug 08 2013** 2 WWOOFers in Trondheim

Active users

WWOOFers: 1447
Hosts: 105

Weather

Ytteroyane Fyr	7 °C	
Bergen	6 °C	
Trondheim	5 °C	
Stavanger	7 °C	

Projektek a szociális farm témakörében

SoFar Project –<http://sofar.unipi.it/>

- European Network for Rural Development –
<http://enrd.ec.europa.eu/>

- COST Action 866 –
<http://www.umb.no/greencare/>

- Farming for Health International Community of Practice - see

<http://www.farmingforhealth.org/>

<http://www.maie-project.eu/>

<http://www.carefarminguk.org/>

“Entrepreneurship in Social Farming” Curriculum and Guide

December 2013

www.maie-project.eu

Szociális farmok létrehozása Magyarországon

Kiről szól a projekt? - A célcsoport

Társadalmilag kirekesztett és hátrányos helyzetű emberek, valamint a velük foglalkozó szervezetek.

Mi a projekt végső célja?

Magyarországon nincsenek kidolgozva jogszabályok a szociális farmokra, ismeretlen ez a jogi fogalom, ez korlátozza a kezdeményezések létrejöttét. A projekt keretében sor kerül nemzetközi szakmai, jogi és gyakorlati tevékenységek adaptációjára, valamint ezek alapján szakmai anyagok kidolgozására, jogszabály módosító indítvány elkészítésére.

Szociális farmok létrehozása Magyarországon

Főbb projektadatok:

- Projektgazda: Szimbiózis Alapítvány
- Időszak: 2014. augusztus 1.- 2016. április 30.
- Időtartam: 21 hónap
- Weblap: www.szocialisfarm.hu
- Kapcsolat: europa@szimbiozis.net jakubinyi@szimbiozis.net
- Támogató: Norvég Civil Támogatási Alap

A projekt főbb elemei

Felhasznált irodalom

- Supporting policies for Social Farming in Europe Progressing Multifunctionality in Responsive Rural Areas (www.sofar.unipi.it)
- Green care, National strategy, Oslo, 20 February 2012
- The characteristics of Dutch Care Farms, A short overview, Marijke Dijkshoorn-Dekker (LEI - WUR) en Marjo Baeten (HAS Den Bosch), Wageningen University